

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 32.359/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 12 oktober 2001 door de Minister van Economie verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "wijzigend het koninklijk besluit van 14 december 1992 betreffende de modelovereenkomst voor verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen en opheffend het koninklijk besluit van 3 februari 1992 tot vaststelling van de tariefnormen die van toepassing zijn op de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen", heeft op 29 november 2001 het volgende advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 32.359/1

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Economie, le 12 octobre 2001, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 14 décembre 1992 relatif au contrat-type d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs et abrogeant l'arrêté royal du 3 février 1992 fixant des normes tarifaires applicables à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs", a donné le 29 novembre 2001 l'avis suivant :

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

1. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt in hoofdzaak ertoe de Belgische reglementering betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen in overeenstemming te brengen met de richtlijn 92/49/EEG van de Raad van 18 juni 1992 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende het directe verzekeringsbedrijf, met uitzondering van de levensverzekeringsbranche, en houdende wijziging van de richtlijnen 73/239/EEG en 88/357/EEG (derde richtlijn schadeverzekering).

In een met redenen omkleed advies van de Europese Commissie van 23 oktober 2001 komt deze tot de conclusie dat het Koninkrijk België "de uit hoofde van de artikelen 6, lid 3, 29 en 39 van Richtlijn 92/49/EEG op hem rustende verplichtingen niet is nagekomen door een bonus/malusstelsel te hebben ingevoerd en gehandhaafd dat automatische en verplichte gevolgen heeft voor de tarieven van toepassing op alle contracten voor motorrijtuigenverzekeringen welke worden gesloten op Belgisch grondgebied, zonder onderscheid te maken tussen verzekeringsondernemingen die hun hoofdkantoor in België hebben en verzekeringsondernemingen die er actief zijn door middel van bijkantoren of in de vorm van dienstverrichting, in strijd met het beginsel van de vrijheid van tarieven en de afschaffing van de voorafgaande of systematische controles op de tarieven en de contracten".

Teneinde aan de bezwaren van de Europese Commissie tegemoet te komen, brengt het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit een aantal wijzigingen aan in het "a posteriori personalisatiestelsel", gemeenzaam "bonus malus-stelsel" genoemd. Die wijzigingen houden in dat het stelsel - in een aangepaste vorm - blijft bestaan tot 1 januari 2004, en dat het vanaf die datum definitief wordt opgeheven.

In een eerste stadium wordt het stelsel losgekoppeld van de vaststelling van de tarieven (artikel 5 van het ontwerp) en wordt in een aangepaste regeling voorzien met betrekking tot, enerzijds, de informatieplicht van de verzekeraar ten aanzien van de verzekeringsnemer, wat de elementen betreft die bepalend zijn voor het gehanteerde personalisatiemechanisme (artikelen 2 en 6) en, anderzijds, de verplichting voor de verzekeraar om, in geval van een verkeerde toepassing van het a posteriori personalisatiemechanisme, tot correcties over te gaan (artikel 3).

Aan het a posteriori personalisatiemechanisme wordt met ingang van 1 januari 2004 een einde gemaakt (artikelen 8 en 10, eerste lid) en wordt vanaf dezelfde datum een verplicht informatiestelsel ingevoerd waarbij de verzekeraar enkel bij het einde van de overeenkomst bepaalde inlichtingen dient door te geven aan de verzekeringsnemer die een nieuwe overeenkomst sluit (artikelen 4 en 10, eerste lid).

Het ontwerp heft, tot slot, de indexatieregeling op die is vervat in hoofdstuk IX van de bijlage bij het koninklijk besluit van 14 december 1992 betreffende de modelovereenkomst voor verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen (artikel 7). Ook het koninklijk besluit van 3 februari 1992 tot vaststelling van de tariefnormen die van toepassing zijn op de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen wordt opgeheven, aangezien dat besluit overbodig is geworden in het licht van de ontworpen regeling (artikel 9).

2. Benevens in de wetsartikelen die worden vermeld in de aanhef van het ontwerp, vindt de ontworpen regeling tevens rechtsgrond in artikel 96 van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen. Dat is in het bijzonder het geval voor wat betreft de wijzigingen die het ontwerp beoogt aan te brengen in het koninklijk besluit van 22 februari 1991 houdende algemeen reglement betreffende de controle op de verzekeringsondernemingen (artikel 6 van het ontwerp).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Opschrift

Het ontwerp beoogt niet enkel wijzigingen aan te brengen in het koninklijk besluit van 14 december 1992 betreffende de modelovereenkomst voor verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, doch ook in het koninklijk besluit van 22 februari 1991 houdende algemeen reglement betreffende de controle op de verzekeringsondernemingen. Derhalve dient in het opschrift van het ontwerp ook van dat laatste koninklijk besluit melding te worden gemaakt.

Aan de andere kant is het niet gebruikelijk om in het opschrift van een wijzigend besluit melding te maken van een besluit dat wordt opgeheven.

Rekening houdend met wat voorafgaat, wordt het opschrift van het ontwerp beter aangepast als volgt :

"Ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 februari 1991 houdende algemeen reglement betreffende de controle op de verzekeringsondernemingen en van het koninklijk besluit van 14 december 1992 betreffende de modelovereenkomst voor verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen".

Aanhef

1. Op het einde van het eerste lid van de aanhef schrijve men :
"..., inzonderheid op artikel 19, vervangen bij de wet van 19 juli 1991, en op artikel 96, gewijzigd bij de wet van 24 maart 1978;".
2. De koninklijke besluiten die worden vermeld in het derde tot het vijfde lid van de aanhef dienen in chronologische volgorde te worden weergegeven.
3. Afgezien van de opmerking onder 2, dient op het einde van het derde lid van de aanhef - waarin wordt verwezen naar het koninklijk besluit van 3 februari 1992 - te worden geschreven : "... inzake motorrijtuigen, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 24 december 1992;".
4. In het vierde lid van de aanhef van het ontwerp zoals het om advies is voorgelegd, kan worden gespecificeerd dat de wijzigingen die het ontwerp beoogt aan te brengen in het koninklijk besluit van 22 februari 1991, betrekking hebben op artikel 15 van dat besluit. Daartoe volstaat het om het betrokken lid van de aanhef aan te vullen als volgt : "..., inzonderheid op artikel 15, vervangen bij het koninklijk besluit van 22 november 1994 en gewijzigd bij het koninklijk besluit van 26 november 1999;".

.../...

5. In de Nederlandse tekst van het lid van de aanhef waarin wordt verwezen naar het koninklijk besluit van 14 december 1992 schrijve men : "... voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen;".

6. Ermee rekening houdend dat de Raad van State, afdeling wetgeving, om een advies is verzocht binnen een termijn van ten hoogste een maand, dient het lid van de aanhef waarin wordt verwezen naar dat advies te worden vervangen door de twee volgende leden :

"Gelet op het besluit van de Ministerraad over het verzoek aan de Raad van State om advies te geven binnen een termijn van een maand;

Gelet op advies 32.359/1 van de Raad van State, gegeven op 29 november 2001, met toepassing van artikel 84, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;".

Artikel 1

1. De vermelding van het opschrift van hoofdstuk I, die voorafgaat aan artikel 1 van het ontwerp, dient te worden aangepast als volgt :

"Wijzigingen aan het koninklijk besluit van 14 december 1992 betreffende de modelovereenkomst voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen"¹.

¹Aangezien de bijlage kan worden geacht integrerend deel uit te maken van het bepalend gedeelte van een besluit, zijn de woorden "en aan zijn bijlage" overbodig.

2. Een wijzigingsbepaling mag niet tot doel hebben artikelen te verplaatsen of te vernummernen. Dat kan immers grote moeilijkheden opleveren wanneer in andere regelingen naar die artikelen wordt verwezen.

Het verdient derhalve aanbeveling om artikel 1 van het ontwerp te schrappen en om de ontworpen bepalingen onder de artikelen 2 tot 4 van het ontwerp - met eerbiediging van de bestaande nummering van de artikelen van het te wijzigen koninklijk besluit van 14 december 1992 - in dat besluit in te voegen als respectievelijk de nieuwe artikelen 1bis, 1ter en 1quater. Dat heeft dan tot gevolg dat niet enkel de nummering van de ontworpen artikelen dient te worden aangepast, doch telkens ook de redactie van de inleidende zin van de artikelen 2 tot 4 van het ontwerp, die bovendien - rekening houdend met het schrappen van artikel 1 van het ontwerp - moeten worden vernummerd tot respectievelijk de artikelen 1, 2 en 3.

Artikel 2

1. De inleidende zin van het ontworpen artikel 2 van het koninklijk besluit van 14 december 1992 dient in de Nederlandse tekst aan te vangen als volgt : "Indien de overeenkomst in een personalisatiemechanisme voorziet ...".

2. De indeling in a), b), enzovoort, die voorkomt in het ontworpen artikel 2, wordt beter vervangen door een indeling in "1°", "2°", enzovoort ². Op die wijze wordt beter aangesloten op de wetgevingstechnische voorschriften.

Dezelfde opmerking kan worden gemaakt bij de indeling van de artikelen 4 en 6 van het ontwerp.

3. In de ontworpen artikelen 2, b) en d), wordt in de Nederlandse tekst melding gemaakt van "tariefelementen"; het ontworpen artikel 2, c), heeft het over

²Om praktische redenen wordt verder in het advies telkens nog verwezen naar de in het ontwerp gebruikte indeling.

"tarifaire elementen". In de Franse tekst wordt telkens van "éléments tarifaires" gewag gemaakt. Het spreekt voor zich dat de terminologische eenvormigheid die in de Franse tekst wordt gehuldigd, ook in de Nederlandse tekst tot stand moet worden gebracht.

Artikel 3

1. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 3, eerste lid, schrijven men "zijn a posteriori personalisatiemechanisme" in plaats van "haar a posteriori personalisatiemechanisme" en "betaalt hij aan de verzekeringsnemer" in plaats van "betaalt hij aan verzekeringsnemer".

2. Op het einde van de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 3, eerste lid, wordt beter geschreven "... of vordert hij van deze laatste dit verschil terug" in plaats van "... of eist hij van deze laatste dit verschil op".

3. In een normatieve tekst worden in beginsel geen woorden als "moeten" of "dienen te" gebruikt omdat de verplichting reeds voortvloeit uit de tekst zelf. Men late derhalve de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 3, tweede lid, aanvangen als volgt : "Het door de verzekeraar terugbetaalde bedrag wordt verhoogd met ..." in plaats van "Het door de verzekeraar terugbetaalde bedrag dient verhoogd te worden met ...".

Waar nodig dient de redactie van nog andere bepalingen van het ontwerp in die zin te worden aangepast.

4. Om taalkundige redenen wordt in de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 3, tweede lid, beter geschreven dat de verbetering heeft "plaats gevonden" of is "gebeurd", dan dat zij werd "toegepast".

5. In de Franse tekst van het ontworpen artikel 3 worden de termen "correction" en "rectification" door elkaar gebruikt, terwijl in de Nederlandse tekst uitsluitend de term "verbetering" wordt gehanteerd. Het verdient aanbeveling om ook in de Franse tekst een meer uniforme terminologie te gebruiken.

Artikel 4

1. Men schrijve in de Nederlandse tekst van de inleidende zin van het ontworpen artikel 4, §§ 1 en 2, "binnen vijftien dagen" in plaats van "binnen de vijftien dagen".

2. Indien er geen specifieke bedoeling ten grondslag ligt aan het gebruik van twee verschillende termen in de Franse tekst van het ontworpen artikel 4, § 1, a) en b) ("l'identification"; "l'identité"), wordt - zoals in de Nederlandse tekst - beter één enkele term gebruikt.

3. In het ontworpen artikel 4, § 1, g), lijken de woorden "vastgesteld op 31 december 2003" te moeten worden vervangen door de woorden "vastgesteld tot uiterlijk 31 december 2003". In de Nederlandse tekst van dezelfde bepaling moet bovendien worden verwezen naar "de bijlage bij dit besluit" in plaats van naar "de bijlagen bij dit besluit".

4. In het ontworpen artikel 4, § 1, h), worden de inlichtingen beoogd "bedoeld in deze paragraaf" in plaats van de inlichtingen "bedoeld in dit artikel". De redactie van de betrokken bepaling dient derhalve te worden aangepast op dat punt.

5. Uit het verslag aan de Koning valt af te leiden dat met de maximumperiode van vijf jaar, die wordt vermeld in de inleidende zin van het ontworpen artikel 4, § 2, de "afgelopen vijf jaar" worden bedoeld. Teneinde daarover geen onduidelijkheid te laten bestaan, schrijve men op het einde van de inleidende zin

.../...

van het ontworpen artikel 4, § 2 : "..., met een maximum van vijf jaar die onmiddellijk voorafgaan aan het einde van de overeenkomst, de volgende inlichtingen mee :".

6. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 4, § 2, b), schrijven men "de bestuurder die" in plaats van "de bestuurder dit".

7. Na het ontworpen artikel 4, § 2, f), dienen de aanhalingstekens te worden geschrapt. Zij dienen integendeel te worden toegevoegd na het ontworpen artikel 4, § 3.

Artikel 5

Het is slechts uit de samenhang die bestaat tussen artikel 5 van het ontwerp, enerzijds, en de artikelen 8 en 10 ervan, anderzijds, dat kan worden afgeleid dat het te wijzigen artikel 38, 2°, van de bijlage bij het koninklijk besluit van 14 december 1992 ophoudt gelding te hebben vanaf 1 januari 2004.

De toegankelijkheid van de ontworpen regeling zou ermee zijn gebaat indien zulks uitdrukkelijk zou worden vermeld in artikel 10 van het ontwerp, dat de inwerkingtreding van de bepalingen van het ontwerp regelt.

Artikel 6

In de inleidende zin van artikel 6 van het ontwerp dienen de teksten te worden vermeld die wijzigingen hebben aangebracht in artikel 15 van het koninklijk besluit van 22 februari 1991.

Men schrijve derhalve :

"In artikel 15 van het koninklijk besluit van 22 februari 1991 houdende algemeen reglement betreffende de controle op de verzekeringsondernemingen,

.../...

vervangen bij het koninklijk besluit van 22 november 1994 en gewijzigd bij het koninklijk besluit van 26 november 1999, worden de volgende wijzigingen aangebracht :".

Artikel 9

Op het einde van artikel 9 van het ontwerp dient te worden geschreven :
"... inzake motorrijtuigen, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 24 december 1992, wordt opgeheven".

Artikel 10

1. Dat de informatie, bedoeld in artikel 4 van het ontwerp, reeds vanaf 1 januari 2002 op vrijwillige basis kan worden verstrekt door de verzekeringsondernemingen, wordt in het verslag aan de Koning vermeld en hoeft niet te worden hernomen in de tekst van het ontwerp die beperkt dient te blijven tot bepalingen met een normatieve draagwijdte. Artikel 10, tweede lid, zoals het thans voorligt, kan dus uit het ontwerp worden weggelaten.

2. Met verwijzing naar de opmerking die in dit advies is gemaakt bij artikel 5 van het ontwerp, wordt in artikel 10 bij voorkeur een lid ingeschreven met betrekking tot de geldingsduur van artikel 38, 2°, van de bijlage bij het koninklijk besluit van 14 december 1992.

PORTEE ET FONDEMENT LEGAL DU PROJET

1. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis entend essentiellement mettre la réglementation belge relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité civile en matière de véhicules automoteurs en concordance avec la directive 92/49/CEE du Conseil, du 18 juin 1992, portant coordination des dispositions législatives, réglementaires et administratives concernant l'assurance directe autre que l'assurance sur la vie et modifiant les directives 73/239/CEE et 88/357/CEE (troisième directive «assurance non vie»).

Dans un avis motivé du 23 octobre 2001, la Commission européenne aboutit à la conclusion "que, en ayant institué et maintenu en vigueur un système de bonus/malus qui a des répercussions automatiques et obligatoires sur les tarifs, applicable à tous les contrats d'assurance automobile conclus sur le territoire belge sans distinction entre les compagnies d'assurances ayant leur siège en Belgique et les entreprises d'assurances y exerçant leurs activités par le biais de succursale ou en prestation de services, en violation du principe de liberté tarifaire et de suppression des contrôles préalables ou systématiques sur les tarifs et les contrats, le Royaume de Belgique a manqué aux obligations qui lui incombent en vertu des articles 6 (3), 29 et 39 de la directive 92/49/CEE".

Afin de répondre aux objections de la Commission européenne, le projet d'arrêté royal soumis pour avis apporte un certain nombre de modifications au "système de personnalisation a posteriori" communément appelé "système bonus-malus". Ces modifications emportent que le système reste en vigueur - sous une forme adaptée - jusqu'au 1er janvier 2004 et qu'il sera abrogé définitivement à partir de cette date.

Dans une première phase, le système est dissocié de la fixation des tarifs (article 5 du projet) et il est prévu un régime adapté concernant, d'une part, l'obligation faite à l'assureur d'informer le preneur d'assurance au sujet des éléments déterminants pour le mécanisme de personnalisation appliqué (articles 2 et 6) et, d'autre part, l'obligation pour l'assureur d'effectuer des corrections en cas d'application erronée du mécanisme de personnalisation a posteriori (article 3).

Il est mis un terme au mécanisme de personnalisation a posteriori à partir du 1er janvier 2004 (articles 8 et 10, alinéa 1er) et, à partir de cette même date, il est instauré un système de communication obligatoire en vertu duquel l'assureur ne doit communiquer certains renseignements qu'à la fin du contrat au preneur d'assurance qui conclut un nouveau contrat (articles 4 et 10, alinéa 1er).

Enfin, le projet abroge le régime d'indexation prévu au chapitre IX de l'annexe de l'arrêté royal du 14 décembre 1992 relatif au contrat type d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs (article 7). L'arrêté royal du 3 février 1992 fixant des normes tarifaires applicables à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs est également abrogé, cet arrêté étant devenu superflu compte tenu du régime en projet (article 9).

2. Outre les articles de loi mentionnés dans le préambule du projet, l'article 96 de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des entreprises d'assurances procure également un fondement légal à la réglementation en projet. C'est notamment le cas en ce qui concerne les modifications que le projet entend apporter à l'arrêté royal du 22 février 1991 portant règlement général relatif au contrôle des entreprises d'assurances (article 6 du projet).

EXAMEN DU TEXTE

Intitulé

Le projet entend non seulement apporter des modifications à l'arrêté royal du 14 décembre 1992 relatif au contrat type d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs, mais également à l'arrêté royal du 22 février 1991 portant règlement général relatif au contrôle des entreprises d'assurances. Dès lors, il y a lieu de mentionner également ce dernier arrêté royal dans l'intitulé du projet.

D'autre part, il n'est pas d'usage de mentionner dans l'intitulé d'un arrêté modificatif qu'un arrêté est abrogé.

Compte tenu de ce qui précède, il serait préférable d'adapter l'intitulé du projet comme suit :

.../...

"Projet d'arrêté royal modifiant l'arrêté royal du 22 février 1991 portant règlement général relatif au contrôle des entreprises d'assurances et l'arrêté royal du 14 décembre 1992 relatif au contrat type d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs".

Préambule

1.A la fin du premier alinéa du préambule, on écrira : "... , notamment l'article 19, remplacé par la loi du 19 juillet 1991, et l'article 96, modifié par la loi du 24 mars 1978;".

2.Il y a lieu de mentionner par ordre chronologique les arrêtés royaux mentionnés dans le troisième jusqu'au cinquième alinéa du préambule.

3.Abstraction faite de l'observation sous 2, il y a lieu d'écrire à la fin du troisième alinéa du préambule, qui fait référence à l'arrêté royal du 3 février 1992 : "... en matière de véhicules automoteurs, modifié par l'arrêté royal du 24 décembre 1992;".

4.Au quatrième alinéa du préambule du projet, tel qu'il est soumis pour avis, il peut être précisé que les modifications que le projet entend apporter à l'arrêté royal du 22 février 1991 concernent l'article 15 de cet arrêté. Pour ce faire, il suffit de compléter cet alinéa du préambule comme suit : "... , notamment l'article 15, remplacé par l'arrêté royal du 22 novembre 1994 et modifié par l'arrêté royal du 26 novembre 1999;".

5.Dans le texte néerlandais de l'alinéa du préambule qui fait référence à l'arrêté royal du 14 décembre 1992, on écrira : "... voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen;".

6. Compte tenu du fait que le Conseil d'Etat, section de législation, a été invité à donner un avis dans un délai ne dépassant pas un mois, il y a lieu de remplacer l'alinéa du préambule faisant référence à cet avis par les deux alinéas suivants :

"Vu la délibération du Conseil des ministres sur la demande d'avis à donner par le Conseil d'Etat dans un délai ne dépassant pas un mois;

Vu l'avis 32.359/1 du Conseil d'Etat, donné le 29 novembre 2001, en application de l'article 84, alinéa 1er, 1°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat;"

Article 1er

1. Il y a lieu d'adapter l'intitulé du chapitre Ier (on écrira : chapitre premier), qui précède l'article 1er du projet, comme suit :

"Modifications à l'arrêté royal du 14 décembre 1992 relatif au contrat type d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs" ³.

2. Il faut éviter qu'un texte modificatif n'ait pour objet de déplacer des articles ou d'en changer le numérotage. Ces modifications peuvent entraîner de grandes difficultés eu égard aux références qui seraient faites à ces articles dans d'autres textes.

Il est recommandé, dès lors, de supprimer l'article 1er du projet et d'insérer les dispositions en projet prévues aux articles 2 à 4 du projet dans l'arrêté royal du 14 décembre 1992 qui sera modifié - en respectant la numérotation existante des articles de cet arrêté - respectivement comme de nouveaux articles 1er bis, 1er ter et 1er quater. Cela implique qu'il y a lieu, non seulement, d'adapter la numérotation des articles en projet, mais également la rédaction de la phrase introductive de chacun des articles 2 à 4 du projet, dont la numérotation doit en outre être modifiée en articles 1er, 2 et 3 consécutivement à la suppression de l'article 1er du projet.

³Dès lors que l'annexe peut être regardée comme faisant partie intégrante du dispositif d'un arrêté, les mots "et à son annexe" sont superflus.

Article 2

1. Dans le texte néerlandais, il y a lieu de rédiger la phrase introductive de l'article 2, en projet, de l'arrêté royal du 14 décembre 1992 comme suit : "Indien de overeenkomst in een personalisatiemechanisme voorziet ...".

2. Il serait préférable de diviser l'article 2, en projet, en "1°", "2°", etc. plutôt qu'en a), b), etc.⁴. Le projet serait ainsi davantage conforme aux prescriptions en matière de légistique.

La division des articles 4 et 6 du projet appelle la même observation.

3. Aux articles 2, b) et d), en projet, le texte néerlandais fait référence aux "tariefelementen"; l'article 2, c), en projet, fait mention de "tarifaire elementen". Le texte français fait chaque fois mention d'"éléments tarifaires". Il va sans dire que l'uniformité terminologique qui caractérise le texte français doit se retrouver dans le texte néerlandais.

Article 3

1. Dans le texte néerlandais de l'article 3, alinéa 1er, en projet, on écrira "zijn a posteriori personalisatiemechanisme" au lieu de "haar a posteriori personalisatiemechanisme" et "betaalt hij aan de verzekeringsnemer" au lieu de "betaalt hij aan verzekeringsnemer".

⁴Pour des raisons pratiques, l'avis continue à faire référence chaque fois à la division utilisée dans le projet.

2. A la fin du texte néerlandais de l'article 3, alinéa 1er, en projet, il serait préférable d'écrire "... of vordert hij van deze laatste dit verschil terug" au lieu de "... of eist hij van deze laatste dit verschil op".

3. En principe, des mots tels que "devoir" et "être tenu de" ne s'emploient pas dans un texte normatif, dès lors que l'obligation résulte déjà du texte proprement dit. Par conséquent, on rédigera le début du texte néerlandais de l'article 3, alinéa 2, en projet, comme suit : "Het door de verzekeraar terugbetaalde bedrag wordt verhoogd met..." au lieu de "Het door de verzekeraar terugbetaalde bedrag dient verhoogd te worden met ...".

Si nécessaire, on adaptera également la rédaction d'autres dispositions du projet dans ce sens.

4. Par souci de correction de la langue, il serait préférable d'écrire dans le texte néerlandais de l'article 3, alinéa 2, en projet, que "de verbetering heeft plaats gevonden" ou "is gebeurd" plutôt que "werd toegepast".

5. Dans le texte français de l'article 3, en projet, les termes "correction" et "rectification" sont employés indistinctement, alors que dans le texte néerlandais, seul le mot "verbetering" est employé. Il est recommandé d'employer une terminologie plus uniforme dans le texte français également.

Article 4

1. Dans le texte néerlandais de la phrase liminaire des paragraphes 1er et 2 de l'article 4 en projet, on écrira "binnen vijftien dagen" au lieu de "binnen de vijftien dagen".

2. Si l'emploi de deux termes différents dans le texte français de l'article 4, § 1er, a) et b), en projet ("l'identification"; "l'identité"), ne résulte pas d'une intention spécifique, il serait préférable d'employer un seul terme, comme dans le texte néerlandais.

3. A l'article 4, § 1er, g), en projet, les mots "arrêté au 31 décembre 2003" doivent manifestement être remplacés par les mots "arrêté au 31 décembre 2003 au plus tard". Dans le texte néerlandais de la même disposition, il y a lieu, en outre, de faire référence à "de bijlage bij dit besluit" au lieu de "de bijlagen bij dit besluit".

4. A l'article 4, § 1er, h), en projet, il s'agit des renseignements "visés dans le présent paragraphe", et non renseignements "visés par le présent article". Il y a lieu, dès lors, d'adapter la rédaction de cette disposition sur ce point.

5. Il se déduit du rapport au Roi que la période maximum de cinq ans mentionnée dans la phrase introductive de l'article 4, § 2, en projet, vise les "cinq dernières années". Afin d'écartier toute équivoque à cet égard, on écrira à la fin de la phrase introductive de l'article 4, § 2, en projet : "..., avec un maximum de cinq ans précédant immédiatement la fin du contrat, les renseignements suivants :".

6. Dans le texte néerlandais de l'article 4, § 2, b), en projet, on écrira "de bestuurder die" au lieu de "de bestuurder dit".

7. Il y a lieu de supprimer les guillemets à la fin de l'article 4, § 2, f), en projet. En revanche, il y a lieu de les ajouter à la suite de l'article 4, § 3, en projet.

Article 5

Seule la combinaison de l'article 5 du projet, d'une part, et de ses articles 8 et 10, d'autre part, permet de déduire que l'article 38, 2°, de l'annexe de l'arrêté royal du 14 décembre 1992, qui sera modifié, cessera d'être en vigueur à partir du 1er janvier 2004.

La transparence des dispositions en projet serait mieux assurée si l'article 10 du projet, qui règle l'entrée en vigueur des dispositions de ce dernier, en faisait expressément mention.

Article 6

Il y a lieu, dans la phrase liminaire de l'article 6 du projet, de mentionner les textes qui ont modifié l'article 15 de l'arrêté royal du 22 février 1991.

On écrira dès lors :

"A l'article 15 de l'arrêté royal du 22 février 1991 portant règlement général relatif au contrôle des entreprises d'assurances, remplacé par l'arrêté royal du 22 novembre 1994 et modifié par l'arrêté royal du 26 novembre 1999, sont apportées les modifications suivantes :".

Article 9

Il y a lieu de rédiger l'article 9 du projet comme suit : "L'arrêté royal du 3 février 1992 fixant des normes tarifaires applicables à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs, modifié par l'arrêté royal du 24 décembre 1992, est abrogé.

Article 10

1. Le rapport au Roi précise que l'information prévue par l'article 4 du projet peut, dès le 1er janvier 2002, être fournie par les entreprises d'assurances sur une base volontaire; cette précision ne doit pas être répétée dans le texte du projet, celui-ci devant se limiter à des dispositions ayant une portée normative. L'article 10, alinéa 2, dans sa formulation actuelle, peut donc être omis du projet.

2. Sous référence à l'observation formulée dans le présent avis à l'égard de l'article 5 du projet, il serait préférable d'insérer à l'article 10 un alinéa concernant la durée de validité de l'article 38, 2°, de l'annexe de l'arrêté royal du 14 décembre 1992.

De kamer was samengesteld uit

La chambre était composée de

de Heren
Messieurs

M. VAN DAMME,

kamervoorzitter,
président de chambre,

J. BAERT,
J. SMETS,

staatsraden,
conseillers d'Etat,

G. SCHRANS,
A. SPRUYT,

assessoren van de afdeling wetgeving,
assesseurs de la section de législation,

Mevrouw
Madame

A. BECKERS,

griffier,
greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. M. VAN DAMME.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door de H. L. VAN CALENBERGH, adjunct-referendaris.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. M. VAN DAMME.

Le rapport a été présenté par M. P. DEPUYDT, premier auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée par M. L. VAN CALENBERGH, référendaire adjoint.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT,

A. BECKERS

M. VAN DAMME